

De opleiding tot bedrijfsarts

Opleidingsinformatie

‘Bij de SGBO leer ik de
bedrijfsarts te worden die ik
wil zijn.’

Anne Marie Hermans, aios BA

Radboudumc

De SGBO maakt deel uit van de afdeling Eerstelijns geneeskunde van het Radboudumc.
Contact is mogelijk via secretariaatsgbo.elg@radboudumc.nl, 024 - 3618181 of via
www.radboudumc.nl/sgbo-bedrijfsarts

Inleiding

Bedrijfsartsen geven advies over gezond en veilig werken, zowel aan werknemers als aan werkgevers. Ze bewegen zich in het maatschappelijke krachtenveld van arbeid en participatie dat grote invloed heeft op welzijn en gezondheid.

Een bedrijfsarts heeft een brede medische ervaring en ook kennis en inzicht over arbeidsomstandigheden, arbeidsorganisaties en arbeidsverhoudingen. Bovendien is een bedrijfsarts op de hoogte van de relevante wet- en regelgeving. Als medisch adviseur in een zakelijke omgeving zijn communicatie en het omgaan met (soms uiteenlopende) verwachtingen belangrijke competenties, net zoals creatief zijn en denken in mogelijkheden en oplossingen.

De bedrijfsarts adviseert werknemers en werkgevers over de aanpak van arbeidsgerelateerde gezondheidsproblemen. Dat kan bijvoorbeeld door te verwijzen naar en/of te overleggen met behandelaars. Verwijzing en overleg dragen namelijk bij aan tijdige werkhervatting en betere afstemming over de arbeidsre-integratie.

Als bedrijfsarts heb je veel afwisseling en werk je op meerdere niveaus en in verschillende krachtenvelden. Je neemt zelf initiatief binnen medische, sociale, juridische en bedrijfseconomische spelregels. Als bedrijfsarts kun je het verschil maken met grote impact op mens en bedrijf.

We bieden een opleiding die aansluit bij de beroepspraktijk, maar ook voldoende verbreding en verdieping biedt en bijdraagt aan je persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Het keuzeonderwijs en onze jaarlijkse symposia over actuele onderwerpen organiseren we voor aios bedrijfsgeneeskunde en artsen in opleiding tot verzekeringsarts. Zo heb je gelegenheid om collega's uit de andere discipline beter te leren kennen.

In deze brochure vind je informatie over de opleiding tot bedrijfsarts. Graag informeren we je verder tijdens een van de maandelijkse online oriëntatiebijeenkomsten.

Namens het team van de SGBO

Marjolein Bastiaanssen, Hoofd SGBO

Bedrijfsarts

Eindverantwoordelijk instituutsopleider bedrijfsgeneeskunde

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. De opleiding in vogelvlucht	5
2. Procedurele aspecten.....	6
3. De praktijkscholing	8
4. De theoretische scholing	9
5. Opdrachten, stages en onderzoeksstage	11
6. De aanmeldprocedure.....	12
7. Over de SGBO	13

1. De opleiding in vogelvlucht

Missie

De SGBO leidt (basis)artsen op tot geïnspireerde en competente bedrijfsartsen en verzekeringsartsen; integere vakmensen die klaar staan voor hun klanten en cliënten. Het gaat om medisch specialisten met een sleutelrol bij het bevorderen van duurzame participatie in veilige en gezonde arbeid en/of het bijdragen aan zorgvuldige claimbeoordeling en advisering ten behoeve van de publieke of private verzekeringsgeneeskunde.

Visie

Artsen leren het vak door relevante theorie en wetenschappelijke kennis te verbinden aan praktijkervaring. De SGBO levert een bijdrage aan de professionele ontwikkeling van de artsen in opleiding (aios) door actueel en uitdagend onderwijs te bieden tijdens theoretisch onderwijs. Daarbij staat zelfsturend leren centraal: 'Zelfsturend' betekent hier 'aan de hand van eigen leervragen' en nadrukkelijk niet 'alleen' of 'solistisch'. Ook helpen we de opleidingsinstellingen waar de aios werkzaam zijn bij het vormgeven van de praktijkscholing, onder meer door het scholen en begeleiden van praktijkopleiders.

De SGBO houdt de aios en praktijkopleiders voor dat het bij zelfsturing en zelfreflectie gaat om vaardigheden waarover je moet (leren) beschikken om vorm te geven aan je eigen professionele ontwikkeling. We streven naar het opleiden van een '*reflective practitioner*': een collega die kritisch in het werk staat, probeert te leren van eigen ervaringen en van die van anderen; die de dialoog aan gaat, vraagt om feedback, meedoet aan intervisie en vakliteratuur leest om daarvan te leren. Een collega die het gesprek met anderen aangaat om daar samen profijt van te hebben.

De scholing tot bedrijfsarts vindt voor een ruim deel plaats in de praktijk. De arts in opleiding tot bedrijfsarts (de aios) wordt op de werkplek begeleid door een ervaren collega, de praktijkopleider. Je doet nieuwe kennis en vaardigheden op tijdens de cursusdagen in het theoretisch deel van de opleiding. Je krijgt onderwijs van een ruim aantal vakdocenten en wordt hierbij begeleid door de instituutsopleider en groepsbegeleider. Vanuit de opleiding je opdrachten mee om in de dagelijkse praktijk uit te voeren. Toetsing op verworven competenties vindt voor een belangrijk deel plaats middels beoordeling van het resultaat van deze opdrachten.

De opleiding duurt (bij een fulltime aanstelling) vier jaar. Als aan alle eisen is voldaan kan je worden geregistreerd als bedrijfsarts. Vanaf dat moment ben je bevoegd om in de hele Europese Unie als bedrijfsarts te werken.

Leerdoelen en formele eisen

De leerdoelen en verdere eisen voor de opleiding tot bedrijfsarts zijn terug te vinden in het Landelijk opleidingsplan bedrijfsgeneeskunde (LOP; zie www.nvab.nl). Andere relevante stukken zijn het 'Kaderbesluit CSG' en het 'Besluit bedrijfsgeneeskunde' (zie www.knmg.nl).

Studielast

Tijdens de opleiding van vier jaar moet er naast het theoretisch onderwijs ten minste 55 dagen worden besteed aan stages en een onderzoeksstage / uitvoeren van eigen onderzoek (zie hoofdstuk 5 van deze brochure). Verder voer je de (lange) praktijkopdrachten uit volgens het toetsboek dan hoort bij het LOP (zie ook hoofdstuk 5 van deze brochure). Daarnaast is er de nodige zelfstudie.

De wekelijkse theoretische lesdagen (fysiek contactonderwijs, online onderwijs of zelfstudie), de voorbereiding daarbij en het maken van de opdrachten vormen een studiebelasting 8-10 uur per week

2. Procedurele aspecten

Formele eisen

Om aan de opleiding te kunnen deelnemen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Je bent als arts ingeschreven in het BIG-register.
- Voorafgaand aan de start heb je al 9-12 maanden werkervaring opgedaan binnen de bedrijfsgeneeskunde.
- Je doet een praktijkopleiding van vier jaar¹ (in deeltijd langer) bij een arbodienst die erkend is als opleidingsinstelling². Je voert de vereiste praktijkopdrachten uit en doet alle gebruikelijke werkzaamheden als bedrijfsarts. In toenemende mate werk je zelfstandig.
- Je hebt een erkende praktijkopleider: een ervaren bedrijfsarts die de opleiding tot praktijkopleider heeft gevolgd en bij de RGS als praktijkopleider staat geregistreerd, en die jou begeleiding biedt.
- Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen de organisatie waar jij als aios werkt en de SGBO.
- Je schrijft je vóór de opleiding start inschrijven in het opleidingsregister van de RGS.
- Je werkt ten minste halftijds bij een erkende opleidingsinstelling. Je doet alle gebruikelijke werkzaamheden als bedrijfsarts en werkt in toenemende mate zelfstandig.

Tijdens de opleiding wordt het volgende verwacht:

- Je maakt alle toetsen, opdrachten en werkstukken naar behoren, waaronder een conceptartikel van voldoende niveau (tenzij daarvoor een vrijstelling afgegeven kan worden).
- Je volgt 96 cursusdagen bij het opleidingsinstituut³. De opleidingsinstelling geeft jou de gelegenheid om de cursusdagen te volgen, de opdrachten uit te voeren, stages te lopen en een conceptartikel te schrijven.
- Je volgt 6 keer een stage van 5 dagen

¹ Het is mogelijk om de opleiding in deeltijd te volgen. In dat geval duurt de periode van praktijkscholing langer dan vier jaar. Het theoretisch onderwijs moet dan over deze langere periode worden uitgesmeerd. Artsen die eerder met succes een medische vervolgopleiding hebben afgerond (bijvoorbeeld als huisarts), kunnen in beginsel in ca twee jaar tot bedrijfsarts worden opgeleid. Hiervoor hebben we een mogelijkheid tot verkorte opleiding.

² Een opleidingsinstelling is een door het RGS erkende leeromgeving waar de aios de praktijkopleiding volgt. Dit kan een arbodienst zijn maar ook een maatschap van zelfstandig gevestigde bedrijfsartsen die in samenwerking met andere deskundigen een volwaardige praktijkopleiding kunnen bieden.

³ Een opleidingsinstelling is de onderwijsinstelling waar de theoretische scholing wordt verzorgd.

Inschrijving en mutaties in het opleidingsregister

Voorafgaand aan de theoretische scholing vindt een intake gesprek plaats met een instituutsopleider en/of groepsbegeleider van de SGBO. Tijdens dit gesprek wordt het individueel opleidingsschema opgesteld. Hierna kun je je inschrijven bij de RGS.

Jij bent zelf verantwoordelijk voor tijdige inschrijving (vóórafgaand aan de eerste cursusdag). Dit kan via de website van de KNMG > RGS. De opleiding wordt pas erkend wanneer jij je hebt ingeschreven in het opleidingsregister van de RGS. De startdatum (en dus ook de einddatum) schuift anders naar achteren.

Ben je eenmaal ingeschreven, dan is het belangrijk om eventuele mutaties (verandering van praktijkopleider, arbodienst of omvang van je contract) en langere periodes van ziekteverzuim goed door te teven. Gedurende heel je opleiding is het zaak om eerst de SGBO te informeren over eventuele mutaties. Met de verklaring die je van de SGBO ontvangt, informeer je vervolgens zelf de RGS.

Individueel opleidingsplan en bewaking studievoortgang

In het begin van je opleiding maak je een individueel opleidingsplan (IOP) op basis van het Individueel opleidingsschema en de analyse van de Kritische Beroepsactiviteiten (die je als voorbereiding op het intakegesprek samen met je praktijkopleider maakt). Vervolgens vindt na drie maanden een gesprek plaats tussen jou, je praktijkopleider en instituutsopleider/groepsbegeleider om je individueel opleidingsplan en je leerdoelen te bespreken.

Ieder jaar vindt vervolgens een tripartiet gesprek plaats tussen de aios, de praktijkopleider en de instituutsopleider/groepsbegeleider waarin wordt bekeken of je op schema ligt wat betreft de studievoortgang. Voorafgaand aan dit gesprek werk je aan een update van je IOP. In de tripartiete gesprekken wordt ook gesproken over je professionele ontwikkeling als aios: zien we voldoende toename in competenties? Of is er aanleiding tot zorg en actie? Als er achterstand is ontstaan verwachten we dat je zelf initiatieven neemt om deze aan te pakken. Hierover maak je duidelijke afspraken met je praktijkopleider en je instituutsopleider/groepsbegeleider.

In het tripartiet overleg wordt ook gesproken over je professionele ontwikkeling: is er voldoende toename in competenties? Of is er aanleiding tot zorg en actie? In overleg met de praktijkopleider en je instituutsopleider/groepsbegeleider zoek je dan naar een oplossing. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in het verslag van het tripartiet overleg.

Naast de tripartiete gesprekken heb je tussentijds voortgangsoverleggen met je praktijkopleider.

3. De praktijkscholing

Het hart van de opleiding bestaat uit het werk in de dagelijkse praktijk onder supervisie van de praktijkopleider. De SGBO streeft naar een goede samenwerking met de praktijkopleiders. Dit is een terugkerend aandachtspunt tijdens de verplichte opleidings- en nascholingsdagen voor praktijkopleiders en de tripartiete gesprekken. Zo nodig wordt ook op andere momenten contact gelegd met de praktijkopleider.

De praktijkopleiding krijgt structuur op basis van de leerdoelen die jij in je individuele opleidingsplan formuleert. Hierin wordt ook vastgelegd hoe de praktijkbegeleiding vorm krijgt.

Eisen aan de praktijkbegeleiding

Voor de praktijkbegeleiding gelden de volgende eisen:

- Iedere week vindt een opleidingsgesprek plaats met de praktijkopleider.
- Je legt in korte werkverslagen vast wat in de opleidingsgesprekken aan de orde kwam en wat de gemaakte afspraken zijn. Zo is toetsbaar wat de aard, omvang en resultaten zijn van de praktijkbegeleiding. En kun je daarmee ook terugkijken op je eigen ontwikkeling.
- Eén praktijkopleider kan groepsgesprekken houden met meer aios tegelijk. Er moet echter ook ruimte zijn voor één-op-één gesprekken.
- De praktijkopleider begeleidt, observeert en beoordeelt het functioneren van de aios met behulp van Korte Praktijkbeoordelingen (KPB's) en andere leerinstrumenten uit het Toetsboek. Dit gebeurt tijdens uiteenlopende werkzaamheden, de zgn. 'kritische beroepsactiviteiten'. Feedback en beoordelingen worden opgenomen in het e-portfolio.
- Je plant zelf je stages; de praktijkopleider en de instituutsopleider/groepsbegeleider kunnen daarbij suggesties geven. Zowel stageverlener, praktijkopleider als instituutsopleider beoordelen het stageverslag via het e-portfolio.
- De praktijkopleider ziet erop toe dat je voldoende tijd krijgt voor de opleiding, een voldoende gevarieerd takenpakket heeft en ervaring kan opdoen in alle relevante taken en werkzaamheden.

Portfolio

Tijdens je opleiding verzamel je de verslagen van opleidingsgesprekken, KPB's en (lange) Praktijkopdrachten in een digitaal portfolio. In dit e-portfolio komen ook alle werkstukken, verslagen van stages en (module)opdrachten uit het theoretisch onderwijs. Ook het individuele opleidingsplan en de voortgangsverslagen komen in het portfolio.

De praktijkopleider en instituutsopleider/groepsbegeleider accorderen deze werkstukken. Bij een aantal opdrachten is de beoordelaar een van de andere SGBO docenten in plaats van de instituutsopleider/groepsbegeleider.

Het e-portfolio wordt gebruikt bij de tripartiete gesprekken en bij het eindgesprek. Ook de verslagen van deze gesprekken worden toegevoegd. Tijdens de opleiding kan zo de ontwikkeling van de arts in het nieuwe vakgebied worden gevolgd. Aan het eind van de opleiding vormt het e-portfolio ook het bewijs dat de aios aan alle eisen en verwachtingen voldoet. Een positieve beoordeling door de praktijkopleider en instituutsopleider is dan een voorwaarde om de opleiding met succes af te ronden.

4. De theoretische scholing

In vier jaar tijd komen tijdens de cursusdagen de kennis en theoretische scholing rond alle Kritische Beroepsactiviteiten van het LOP aan bod. De opleiding heeft (net zoals het LOP) een allround en breed karakter.

Onderwijsprogramma in grote lijnen

Het kernprogramma is verdeeld in modules. Parallel aan deze modules lopen de leerlijnen.

Per semester wordt een rooster gemaakt en via de digitale leeromgeving Zenya zijn documenten te vinden waarin het programma van dag tot dag wordt beschreven. Iedere module en leerlijn bevat behalve kennisoverdracht en vaardigheidstraining ook opdrachten. Deze zijn bedoeld om de belangrijkste elementen van de leerstof toe te passen in het dagelijkse werk en zo beter in de vingers te krijgen. Een groter

De afronding van een module bestaat vaak uit een formatieve toets: na het beantwoorden van de vragen waarin het inzicht in de onderwerpen wordt getoetst, krijg je feedback op de antwoorden. Daarmee kun je herkennen wat al goed gaat, en ook waar nog lacunes zijn, en daar leerdoelen voor formuleren om nog verdieping te zoeken in de leerstof.

Een uitgebreidere beschrijving van de verschillende modules, leerlijnen en hun onderlinge samenhang is te vinden in het instituutsopleidingsplan van de opleiding. Dit document kun je opvragen bij het secretariaat van de SGBO.

In onderstaand schema zie je een overzicht van de modules, de leerlijnen en enkele belangrijke elementen uit de praktijkopleiding:

Jaar	Modules	Leerlijnen	Praktijk	Stages				
Jaar 1	Introductie Persoonlijke Ontwikkeling	Leerlijn Persoonlijke ontwikkeling (LL PO; o.a. IOP en updates)	Leerlijn Communicatie (LL COM)	Leerlijn EBM (LL EBBM, 4 LL-opdrachten/CAT)	Voortgangs- en tripartiete gesprekken	KPB's: (Lange) Praktijkopdrachten, MSF - NVAB Toetsboek	3 x 5 dagen	Onderzoekstage 25 dagen
	Bedrijfsarts en werkende - basis							
Bedrijfsarts en werkende - verdieping								
Jaar 2	Wetenschappelijk onderzoek 1							
	Bedrijfsarts en werkende – professioneel en juridisch kader							
Jaar 3	Psychische aandoeningen							
	Wetenschappelijk onderzoek 2							
	Arbeidsgerelateerde (somatische) aandoeningen en beroepsziekten							
Jaar 4	Bedrijfsarts en arbeidsorganisatie							
	Ergonomie en fysieke belasting							
	Fysische factoren							
	Toxicologie en biologische factoren							
Medisch leiderschap								

In ons curriculum kennen we drie leerlijnen met onderwijs dat in verschillende modules terugkeert: persoonlijke ontwikkeling, communicatie en evidence-based medicine.

-
- In de leerlijn persoonlijke ontwikkeling gaat het over *“hoe word ik een goede professional in de bedrijfsgeneeskunde?”*. Binnen deze leerlijn zitten onderdelen als reflectie en intervisie, en krijg je onderwijs over het onderzoeken van je eigen kernkwaliteiten. Ook Persoonlijk leiderschap en energiemangement krijgen aandacht.
 - De leerlijn Evidence based medicine (EBM) is gericht op het toepassen van wetenschappelijke literatuur en kennis op een bedrijfsgeneeskundig onderwerp. Tijdens deze leerlijn werk je onder andere aan de Critical Appraisal of a Topic (CATs) uit het toetsboek.
 - Binnen de leerlijn communicatie gaat het over *“hoe zorg ik voor een goede uitwisseling van informatie in het krachtenveld van de bedrijfsgeneeskunde?”*. Hieronder vallen ook dagen waarop je met elkaar opnames van spreekuur bekijkt en elkaar feedback geeft. Op diverse dagen wordt geoefend met trainingsacteurs.

Aanvullend op het kernprogramma volg je ook ‘overig onderwijs’ en keuzeonderwijs. Het overig onderwijs betreft de jaarlijkse Slotdag (aan het einde van het academisch jaar) en het Prinsjesdagsymposium; twee dagen met een bijzonder karakter die telkens op de actualiteit zijn toegesneden. De inhoud varieert van jaar tot jaar. Het keuzeonderwijs is verplicht in die zin dat je voldoende keuzedagen moet volgen, maar de keuze van onderwerpen en waar je dit volgt zijn vrij. De SGBO organiseert jaarlijks verschillende keuzedagen waaraan kan worden meegedaan. Je kan ook kiezen voor scholingsdagen van vergelijkbaar niveau die elders worden georganiseerd, bijvoorbeeld binnen de eigen arbodienst.

Aard van het onderwijs

De opleiding is zo opgezet dat deze aantrekkelijk is voor artsen die in de praktijk werkzaam zijn en in sommige gevallen al geruime beroepservaring hebben. Je leert niet alleen van de (gast)docenten en instituutsopleiders/groepsbegeleiders, maar zeker ook van elkaar. We werken zoveel mogelijk in een vaste cursusgroep zodat een sfeer van vertrouwen en daarmee een veilig opleidingsklimaat kan ontstaan. Dit draagt ertoe bij dat cursusedagen plezierig verlopen en aios zich open en kwetsbaar durven opstellen tijdens vaardigheidsoefeningen en discussies. De veiligheid van het opleidingsklimaat is een belangrijk aandachtspunt voor de SGBO.

Naast kennisoverdracht is er veel aandacht voor het verwerven van de vaardigheden en competenties die de beroepsuitoefening vraagt. Tijdens cursusedagen is er ruimte voor discussie over actuele onderwerpen en het delen van casus. Ook de pauzes en de lunch bieden gelegenheid om elkaars visie op het vak beter te leren kennen. Op die manier ben je samen en op een informelere manier aan het leren.

Vormgeven van het eigen leerproces

Als aios ben je zelf verantwoordelijk voor je eigen leerproces, zowel met betrekking tot het theoretische als tot het praktische deel van de opleiding. De praktijkopleider en de instituutsopleider/groepsbegeleider geven geregeld feedback op het studieverloop en jouw professionele en persoonlijke ontwikkeling. Je individuele opleidingsplan is hierbij je eigen leidraad om je eigen leerproces vorm te geven. Dit plan moet je jaarlijks actualiseren. Dit valt samen met de tripartiet gesprekken.

Het e-portfolio met werkstukken, verslagen van opleidingsgesprekken, reflectieverslagen, KPB’s et cetera vormt een middel om de studievoortgang en de professionele ontwikkeling van de aios op de voet te volgen.

Locatie en onderwijstijden

Per cursusgroep is er een vaste cursusdag. Er is een mix van fysieke onderwijsdagen en online onderwijs. De fysieke cursusdag begint om 9.15 uur en eindigt rond 16.15 uur. Tussen de middag wordt er samen geluncht. Bij online onderwijs starten we om 9.00.

Vrijwel al het fysieke contactonderwijs vindt plaats in conferentiecentrum Soeterbeeck te Deursen-Dennenburg, nabij Ravenstein (tussen Nijmegen en 's-Hertogenbosch). Soeterbeeck biedt een uitstekende accommodatie voor professionele nascholing. Dit studiecentrum is zowel per auto als trein goed te bereiken. Voor een eerste indruk en routebeschrijving zie: www.ru.nl/soeterbeeck. Een enkele keer vindt onderwijs plaats op bijvoorbeeld het universiteitsterrein in Nijmegen of Van der Valk Lent, of zijn er excursies of bedrijfsbezoeken op andere locaties. Bijzonderheden over het onderwijs zijn steeds te vinden in het rooster en de digitale leeromgeving Zenya.

5. Opdrachten, stages en onderzoeksstage

Tijdens de opleiding worden er naast het theoretisch onderwijs opdrachten uitgevoerd, stages gevolgd en een leeronderzoek gedaan.

Opdrachten

Tijdens de theoretische opleiding krijg je geregeld grotere en kleinere opdrachten die je in het dagelijkse werk moet uitvoeren, onder begeleiding van de praktijkopleider. Deze opdrachten sluiten inhoudelijk aan bij een bepaalde module en moeten daarom in de moduleperiode worden afgerond. Ze zijn allereerst bedoeld om met bepaalde leerstof of vaardigheden te oefenen, maar uiteraard wordt ook op het resultaat gelet.

De grotere opdrachten gelden als moduleopdracht. Deze opdrachten zijn bedoeld om een bepaalde vaardigheid in de vingers te krijgen. Iedere moduleopdracht wordt afgerond met een verslag waarin ook beschreven wordt wat jij ervan hebt geleerd. Meestal vindt er een gezamenlijke nabespreking in de cursusgroep plaats, zodat je ook kunt leren van de opdrachten en ervaringen van je collega's. Ook de drie leerlijnen kennen opdrachten, de zogenaamde leerlijnopdrachten met dezelfde functie als andere opdrachten: competenties en vaardigheden ontwikkelen en daarop terugkijken. Alle verslagen worden opgenomen in het portfolio en geaccordeerd door de praktijkopleider en instituutopleider/groepsbegeleider of een andere beoordelaar van de SGBO.

Ook tijdens *de praktijkopleiding* maakt de aios (lange) praktijkopdrachten volgens het toetsboek dat hoort bij het landelijk opleidingsplan bedrijfsgeneeskunde van de NVAB. Bij die opdrachten staat een tijdsindicatie vermeld, en komt neer op ongeveer 300 uur (37 dagen) verspreid over de opleidingsduur van vier jaar. Enkele leerinstrumenten uit het toetsboek (de vier CATs en een praktijkopdracht Reflectie, ethiek en privacy) zijn onderdeel van het theoretisch onderwijs.

Stages

Gedurende de opleiding loop je zes keer stages die elk vijf dagen duren. Het gaat om drie stages op gebied van arbeid en gezondheid en dit betreft in ieder geval vijf dagen stage bij UWV en vijf dagen bij een andere arbodienst. De derde stage mag zelf worden ingevuld om

je eigen praktijkervaring te verbreden. Daarnaast loopt elke aios drie stages van elk vijf dagen gericht op arbeidscuratieve samenwerking of klinische verdieping. Het doel van deze stages is om een bredere kijk te krijgen op het werk als bedrijfsarts door nieuwe ervaringen op te doen. De leerdoelen en het programma formuleer je in belangrijke mate zelf in overleg met de stageverlener, je praktijkopleider en instituutopleider/groepsbegeleider. Informatie over de stage eisen staan beschreven in een aparte brochure. Het LOP geeft aan wanneer je deze stages kunt plannen.

Onderzoeksstage en concept artikel

Tijdens de opleiding wordt een eigen onderzoek uitgevoerd dat bedoeld is om zelf meer idee te krijgen over het doen van wetenschappelijk onderzoek. In het LOP staat dit omschreven als de onderzoeksstage. Waar mogelijk worden aios in contact gebracht met ervaren onderzoekers binnen Radboudumc, Radboud Universiteit of elders. Als er aansluiting wordt gezocht bij lopend onderzoek dan worden er duidelijke afspraken gemaakt over de eigen taken en verantwoordelijkheden van de aios.

Vanuit de opleiding is er voor iedere aios een onderzoeksbegeleider. Tijdens de module Wetenschappelijk onderzoek 1 wordt het protocol voor het eigen onderzoek voorbereid. In de periode tot de tweede onderzoeksmodule kunnen de onderzoeksgegevens worden verzameld. Tijdens de module Wetenschappelijk onderzoek 2 is er aandacht voor de statistische verwerking van data. Er is daarna nog voldoende tijd om een verslag te schrijven in de vorm van een conceptartikel. Het werken aan je eigen onderzoek vergt ook planningsvaardigheden: begin op tijd met nadenken waar je eigen interesses liggen en met nadenken wie je nodig hebt om je onderzoek te organiseren.

Wanneer je denkt recht te hebben op een vrijstelling op basis van eerdere ervaringen na je basisopleiding, dan is daar een procedure voor. Vraag aan je instituutopleider en/of groepsbegeleider om uitleg hoe die procedure eruit ziet.

6. De aanmeldprocedure

Wanneer de aanpak van SGBO je aanspreekt, dan nodigen we je graag uit voor een van onze maandelijkse (online) informatiebijeenkomsten waarin we uitleg geven over de opleiding, jouw vragen kunnen beantwoorden en de mogelijkheid van vrijstellingen voor bepaalde programmaonderdelen kunnen bespreken.

Intakegesprek

Tijdens dit gesprek stelt een instituutopleider en gedragswetenschappelijk docent samen met jou en je praktijkopleider een Individueel OpleidingsSchema (IOS) op. Voorafgaand aan dit gesprek stuur je alvast documenten toe die als basis dienen voor het IOS, zoals je CV (met je werkervaring), certificaten of andere documenten van eerder gevolgde scholing relevant voor bedrijfsgeneeskunde en een KBA⁴-analyse ingevuld door jou en je praktijkopleider. Dit gesprek vindt 2- 4 maanden vóór de start van je opleiding plaats.

⁴ KBA = Kritische Beroeps Activiteit, zoals omschreven in het Landelijk Opleidingsplan Bedrijfsgeneeskunde (NVAB, 2016)

Opleidingsovereenkomst

Vóór de start van je opleiding sluit de SGBO een overeenkomst met je werkgever. Hierin worden de financiële aspecten geregeld. Ook worden afspraken gemaakt met betrekking tot de praktijkscholing en het theoretisch onderwijs.

Wanneer je de opleiding zelf gaat betalen, sluit de SGBO daarover een apart contract met jou af zodat de financiële afspraken duidelijk vastliggen.

Kosten en betaling

De richtprijs van de opleiding is te vinden op de website van de SGBO: www.radboudumc.nl/sgbo-bedrijfsarts. Tijdens de (online) informatiebijeenkomst geven we hierover meer uitleg. Deze kosten worden in vier jaarlijkse termijnen in rekening gebracht.

7. Over de SGBO

SGBO medewerkers

Het team van de SGBO bestaat uit ca 30 mensen met een grote diversiteit aan professionele achtergronden.

Bedrijfsartsen en verzekeringsartsen werken zowel als docent als instituutsopleider. Zij combineren hun aanstelling bij de SGBO met een aanstelling bij een arbodienst of werken bij UWV. Hun medische en praktische expertise dragen zij graag over aan de aios.

Gedragswetenschappelijke docenten werken als eveneens zowel als docent als groepsbegeleider. Zij begeleiden samen met de instituutsopleider de aios in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Daarnaast geven zij onderwijs in de leerlijnen professionele ontwikkeling en communicatie.

Diverse medewerkers hebben onderzoekservaring opgedaan tijdens hun eigen promotietraject. Zij begeleiden de aios bij het opzetten van hun eigen onderzoek en de totstandkoming van het conceptartikel, en werken mee aan de leerlijn Evidence Based Medicine.

De SGBO docenten werken intensief samen met medewerkers van het Onderwijsbureau van de unit Vervolgopleidingen van de afdeling Eerstelijngeneeskunde.

SGBO in het werkveld

De SGBO maakt deel uit van de unit Vervolgopleidingen van de afdeling Eerstelijngeneeskunde van het Radboudumc. Binnen deze unit worden behalve bedrijfs- en verzekeringsartsen ook huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en verslavingsartsen opgeleid. Samen gaat het om zo'n 750 artsen in opleiding tot specialist (aios). Deze samenwerking biedt een stevig kader. Binnen het grotere verband van het Radboudumc is er ook contact met de opleidingen tot klinisch specialist. "Samen weet je meer" is het achterliggende idee. Onderling overleg draagt bij tot een betere kwaliteit van onderwijs.

Door de inbedding binnen de Radboud Universiteit zit de SGBO dicht bij de ontwikkeling van nieuwe kennis en kunnen we artsen in opleiding uitstekende faciliteiten bieden bij de uitvoering van hun wetenschappelijk onderzoek.

De opleiding geneeskunde in Nijmegen komt al jaren achtereen goed uit de bus bij de landelijke visitatie van de verschillende basisartsopleidingen. De SGBO profiteert van de

onderwijskundige expertise die de Radboudumc Health Academy van het Radboudumc in huis heeft.

Onderwijsontwikkeling

Hoewel het programma van de opleiding op hoofdlijnen vast ligt, is er ruimte voor geleidelijke aanpassing naar inhoud en vorm. We evalueren ons onderwijs na elke lesdag en na elke module. Zo nodig wordt het programma bijgesteld of kiezen we voor een andere onderwijsvorm of docent. Onderwijskundige inzichten over nieuwe leeractiviteiten zorgen ook voor aanpassingen.

We selecteren docenten die inhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd zijn. Zij hebben doorgaans zelf een relatie met de beroepspraktijk. De SGBO instrueert gastdocenten goed ten aanzien van de leerdoelen van het onderwijs dat zij verzorgen. Na afloop geven we hen feedback op basis van wat de stafleden hebben ervaren, en de feedback die de aios geven wordt met de docenten gedeeld.

De kwaliteit van ons onderwijs wordt verder bewaakt door de Onderwijscommissie en de Examencommissie. De aios praten mee over onderwijsvernieuwing in onze aiosraad. Meer op afstand wordt het onderwijs ook getoetst door de RGS, de NVAB en de Centrale Opleidingscommissie van het Radboudumc.

Samenwerking

Omdat we willen dat de opleiding zo goed mogelijk aansluit bij de ontwikkelingen in het vakgebied hebben we geregeld contact met de NVAB, overheid en de belangrijkste onderzoeksgroepen en kennisinstituten rond arbeid en gezondheid. Er is regelmatig overleg met de praktijkopleiders, verschillende arbodiensten, zelfstandige bedrijfsartsen en andere vertegenwoordigers van arbodiensten om rekening te kunnen houden met de wensen vanuit het praktijkveld. Hetzelfde geldt ook voor de opleiding tot verzekeringsarts waarbij NVVG, GAV, UWV, en organisaties rondom private verzekeringen belangrijke partners zijn.

De SGBO werkt in toenemende mate samen met de NSPOH. Jaarlijks is er een bijeenkomst om met elkaar van gedachten te wisselen over inhoud en organisatie van het onderwijs. De eindverantwoordelijke instituutopleiders spreken nog vaker met elkaar, onder andere over het afstemmen van procedures zodat bijvoorbeeld het beleid over vrijstellingen binnen beide opleidingsinstituten vergelijkbaar is.

Adres SGBO

SGBO, Radboudumc

adres: Geert Groteplein Noord 21, Nijmegen, looproute 149 (universiteitscampus)

post: 149 EGL/SGBO, Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen

tel: 024 – 3618181 (frontoffice)

Info: www.radboudumc.nl/sgbo-bedrijfsarts

Adres cursuslocatie

Conferentiecentrum Soeterbeek

adres: Elleboogstraat 2, 5352 LP Deursen-Dennenburg

tel: 024-3615999

info: www.ru.nl/soeterbeek

Hoofd en curriculumcoördinatoren

drs. Marjolein Bastiaanssen	hoofd SGBO, bedrijfsarts, eindverantwoordelijk instituitsopleider bedrijfsartsenopleiding
drs. Frank Moret	verzekeringsarts en bedrijfsarts, eindverantwoordelijk instituitsopleider verzekeringsartsenopleiding
drs. Sheila van der Sande	A&O psycholoog, gedragswetenschappelijk docent, coördinator scholing praktijkopleiders

Ondersteuning

Angélique Jilleba	secretariaat
Ellen Giesbers-Kuijs	medewerker onderwijsbureau team aios
Romy Kramer	medewerker onderwijsbureau team aios
Hafida Bouzman	medewerker onderwijsbureau team praktijkopleiders